

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů
Č. J.	117/2022
DATUM ZPRACOVÁNÍ	7. listopadu 2022
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Harnych
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	jharnych@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) předkládá připomínky k Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

OBEČNÉ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka ke lhůtě MPŘ a k provázání s opatřeními na ceny energie

Upozorňujeme, že je opět předložen materiál k připomínkám s velmi krátkou lhůtou, což zvyšuje riziko nezamyšlených chyb. Požadujeme připomínky projednat a řádně vypořádat.

Jsme názoru, že materiál má být předložen společně s komplexními opatřeními na pomoc firmám včetně plošného stropu pro všechny firmy a doplňkové podpory podle Dočasného krizového rámce.

Pokud je zaváděna mimořádná daň pro energetické firmy (tzv. windfall tax) a zároveň odvod z nadměrných příjmů, měl by být cenový strop stanoven vstřícněji než je nyní.

Tato připomínka je zásadní.

2. Připomínka k provázání s novelou zákona zavádějící mimořádnou daň

Vzhledem ke skutečnosti, že v PS PČR je projednávána novela zákona zavádějící mimořádnou daň pro energetické firmy s účinností od 1. 1. 2023, dochází úpravou návrhu energetického zákona k identickému cíli – odvodu nadměrných příjmů. Navrhovaná úprava povede pouze k nadměrnému nárůstu administrativní náročnosti, cíle právní úpravy pro rok 2023 však bude dosaženo (překonáno) projednávanou novelou daňového balíčku.

Dále pak vzhledem k rozsahu níže uvedených připomínek, které jsou zcela zásadní z pohledu funkčnosti navrhovaného mechanismu, je diskutabilní, nakolik je tato právní úprava efektivní z pohledu dosažení zamýšleného cíle.

Požadujeme proto omezit účinnost tohoto zákona pouze pro rok 2022 a neaplikovat tento postup pro rok 2023.

Pokud by k této zásadní připomínce nebylo přihlédnuto, požadujeme zohlednit níže uvedené zásadní připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

3. Připomínka k nezbytnosti novely Zákona o dani z příjmu

S ohledem na zásadní dopad do hospodaření společností, je nezbytné, aby součástí novely byla i novela Zákona o dani z příjmu, která by Odvod z nadměrných příjmů zahrnula do daňově uznatelných nákladů pro každé z obou Odvodových období.

Úhrada Odvodu bude výdajem společností. Pokud by nebyla uznatelným nákladem, došlo by k jejímu dalšímu zdanění v rámci daně z příjmu (i tzv. windfall tax).

Tato připomínka je zásadní.

4. Připomínka k určení subjektu odvodu

Žádáme jednoznačně vymezit subjekt, kterému vzniká odvodová povinnost tak, aby subjektem byla vždy jedna společnost, která fyzicky prodává elektřinu (tj. aby ta samá elektřina nebyla předmětem odvodu dvakrát).

Odůvodnění:

Důvodová zpráva k návrhu zákona konstatuje, že:

„Pro posouzení toho, komu reálně vzniká odvodová povinnost, je nicméně klíčové, kdo naplní předmět odvodu. Pouze tomu vznikne odvodová povinnost a na ni navázané procesní povinnosti (zejména povinnost podat odvodová tvrzení).“

Zákonná úprava však definuje minimálně dvě skupiny subjektů, které jsou subjekty odvodu. V praxi pak může nastávat situace, kdy:

- Výrobce prodává elektřinu v rámci vertikálně integrovaného dodavatele
- Subjekt v rámci vertikálně integrovaného dodavatele pak tuto elektřinu prodává na velkoobchodních trhu

V takovém případě, jsou dle návrhu zákona subjektem odvodu (poplatníkem) obě tyto společnosti. Požadujeme jednoznačnou úpravu na úrovni zákona, který jednoznačně vymezí, kdo je a není plátcem odvodu a v jakých situacích. Připomínka se týká zejména § 92 odst. 2 písm. b): „dodávají elektřinu na velkoobchodní trh s elektřinou“. Zde by pravděpodobně mělo být vyjasněno, že se jedná o fyzickou dodávku elektřiny, jinak by předmětem odvodu mohla být jedna fyzicky dodaná elektřina dvakrát, jak je uvedeno výše. Z našeho pohledu není postačující vymezit odvod následně až v nařízení vlády, jedná se o stěžejní náležitost týkající se práv a povinností jednotlivých subjektů, která musí být vymezena na úrovni zákona.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

5. Připomínka k § 93 odst. 2

Navrhujeme úpravu odst. (2) ve smyslu dosavadních výstupů práce příslušné pracovní skupiny.

Znění připomínky s vyznačením navrhovaných změn:

(2) Nadměrným příjmem se pro účely odvodu z nadměrného příjmu rozumí kladný rozdíl mezi **průměrným** tržním příjmem **za odvodové období** a stropem tržního příjmu.

Odůvodnění:

Jsme si vědomi, že předkládaná novela EZ má být zároveň doprovázena nařízením vlády, které je touto novelou explicitně předjímano (např. v §93, odst. 4). Nicméně protože návrh nařízení vlády doposud představen nebyl a předkládaný návrh novely EZ je poměrně konkrétní i v případě dílčích parametrů, u nichž se očekávalo, že budou obsaženy právě až v návrhu nařízení vlády, žádáme tímto o zpřesnění § 93 odst. 2. Navrhovaná úprava odpovídá výstupům jednání pracovní skupiny pro tyto účely zřízené pod Úřadem vlády. Smyslem je upřesnění výpočtu nadměrného příjmu. To může být dále precizováno ve vládním nařízení, nicméně se domníváme, že doplnění má své opodstatnění přímo v zákoně, neboť se jedná o dostatečně obecnou úpravu respektující dikci návrhu novely.

Tato připomínka je zásadní.

6. Připomínka k § 93 odst. 3

Navrhujeme vyjmout z předmětu odvodu LDS.

3) Tržním příjmem z prodeje elektřiny se pro účely odvodu z nadměrného příjmu rozumí tržní příjem podle Nařízení řešícího vysoké ceny energie, pokud jde o elektřinu vyrobenou na území České republiky dodanou do elektrizační soustavy **s výjimkou lokálních distribučních soustav a s výjimkou dodané regulační energie.**

Odůvodnění:

Z materiálu není zcela zřejmé, jestli tržním příjmem z prodeje elektřiny pro účely odvodu je také elektřina dodaná podniku v rámci průmyslového areálu.

Tato připomínka je zásadní.

7. Připomínka k § 93 odst. 4 a 5

Požadujeme upravit znění ustanovení následovně:

*(4) Vláda stanoví nařízením způsob, jakým ~~poplatník odvodu určí~~ **se stanoví výše nadměrného příjmu, a to na základě průměrných čistých tržeb z prodeje vyrobené elektřiny včetně vlivu zajišťovacích obchodů předmětných příjmů z prodeje elektřiny za odvodové období se zohledněním všech souvisejících transakcí a stropem tržního příjmu.***

*(5) Při určení, zda tržní příjem spadá do odvodového období, se zohlední také veškeré tržní příjmy z prodeje elektřiny dodané v tomto období, a to bez ohledu na to, kdy má dojít k úhradě za toto dodání, **a to včetně vlivu zajišťovacích obchodů předmětných příjmů z prodeje elektřiny.***

Odůvodnění:

Navrhujeme úpravu zmocnění k nařízení vlády, které bude mít dopad do výše odvodu, proto je nezbytné alespoň základní zásadu uvést do textu zákona. Dále je doplněno nezbytné zpřesnění předmětu odvodu jako průměrné čisté (netto) tržby po očištění vlivů včetně zajišťovacích obchodů. Důvodem je, že v případě

výpadků zdrojů dochází nákupem k zajištění závazku prodejce dodat elektřinu zákazníkům a také to, že většina vyrobené elektřiny je zasmluvněna dlouho před vlastní dodávkou elektřiny. Řada tržeb je tak předem (i s předstihem několika let) obchodně zajištěna derivátovými obchody, které se průběžně přeceňují do účetnictví před dodávkou elektřiny. Pouze finální součet výsledné tržby a zisku nebo ztráty z takto uskutečněných zajišťovacích obchodů ukáže skutečnou tržbu (ztrátu) z prodeje elektřiny, a tudíž skutečný příjem, který prodejce získá, a který by měl být předmětem odvodu. Definice nezohledňující zajišťovací obchody by zásadně poškodila všechny poplatníky, což zcela jistě není cílem navrhované úpravy.

Tato připomínka je zásadní.

8. Připomínka k § 94 odst. 1 písm. a)

Navrhujeme upravit znění:

a) vyrobené ve výrobně elektřiny s instalovaným výkonem do 1 MW. ~~s výjimkou elektřiny vyrobené z pevného nebo plynného paliva z biomasy,~~

Odůvodnění:

Úprava zajistí stejný přístup ke všem zdrojům energie do 1 MW.

Tato připomínka je zásadní.

9. Připomínka k § 94 odst. 1 písm. b)

Navrhujeme upravit znění:

b) vyrobené ze ~~obnovitelných~~ zdrojů energie s registrovanou podporou podle zákona upravujícího podporované zdroje energie formou

1. výkupní ceny,
2. aukčního bonusu,
3. zeleného bonusu na elektřinu v hodinovém režimu u zdrojů uvedených do provozu nebo modernizovaných ode dne 1. ledna 2022,
- 4. ročního zeleného bonusu**

Odůvodnění:

Dle zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů jsou předmětem podpory:

- a) elektřina, teplo a biometan z obnovitelných zdrojů energie (dále jen „obnovitelný zdroj“),
- b) druhotné energetické zdroje (dále jen „druhotný zdroj“) a
- c) vysokoúčinná kombinovaná výroby elektřiny a tepla.

Považujeme za koncepčně správné, aby výjimka z předmětu odvodu zahrnovala všechny podporované zdroje a neomezovala se pouze na obnovitelné zdroje.

Tato připomínka je zásadní.

10. Připomínka k §95a odst. 1 písm. g)

Navrhujeme upravit text:

„g) energetickým využitím komunálního odpadu ~~100~~ 180 eur,“

Odůvodnění:

V návrhu uvedený strop je významně pod stropem, se kterým počítá ve svém Nařízení EK. Uvedená hodnota je výrazně pod celkovými náklady těchto zařízení a došlo by tím k jejich diskriminaci vůči ostatním zdrojům.

Tato připomínka je zásadní.

11. Připomínka k §95a odst. 1 písm. i)

Požadujeme upravit odst. 1 písm. i) následujícím způsobem:

„i) z hnědého uhlí v případě elektřiny vyrobené ve výrobním zařízení s instalovaným elektrickým výkonem největšího výrobního zařízení ve výrobně elektřiny

1. ~~do 140 MW~~ **170 230** eur.

Odůvodnění:

Navrhujeme stejný přístup k výrobním elektřiny stanovením jednotného stropu pro všechny výrobní elektřiny. Zároveň upozorňujeme na zjevnou chybu, kdy byly prohozeny hodnoty stropu.

Tato připomínka je zásadní.

12. Připomínka k §95a odst. 2

Požadujeme upravit odst. 2 následujícím způsobem:

(2) V případě, kdy je elektřina vyráběna **ve výrobně** využitím více druhů paliv ~~nebo zdrojů~~ podle odstavce 1, se použije strop tržního příjmu stanovený pro převažující druh paliva ~~nebo zdroje~~. **Pokud je v rámci společnosti elektřina vyráběna ve více výrobnách, použije se vážený průměr stropů tržního příjmu jednotlivých výroben, kde váhami jsou množství elektřiny vyrobené v jednotlivých výrobnách za odvodové období. Pokud pro některou výrobu strop tržního příjmu stanoven není, použije se pro výpočet váženého průměru průměrná prodejní cena elektřiny v odvodovém období a vahou je množství vyrobené elektřiny v této výrobně.**

Odůvodnění:

V rámci jedné obchodní společnosti může existovat více výroben vyrábějících elektřinu z různých zdrojů, které mají různě nastaveny stropy. Pokud by byla schválena navržená úprava, celý výpočet by vycházel pouze z jednoho zdroje/stropu, což by mohlo významně změnit požadovaný efekt.

Tato připomínka je zásadní.

13. Připomínka k §95b odst. 2 a 3

Požadujeme odstavce 2 a 3 upravit následovně:

2) *Druhým odvodovým obdobím odvodu z nadměrných příjmů je ~~kalendářní rok 2023~~ jsou kalendářní měsíce leden až červen roku 2023.*

(3) ~~Ustanovení Nařízení řešícího vysoké ceny energie týkající se odvodu z nadměrných příjmů se obdobně použijí i po 30. červnu 2023.~~

Odůvodnění:

Nařízení Rady (EU) 2022/1854 ze dne 6. října 2022 o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie se v případě článků 6, 7 a 8 se použije od 1. prosince 2022 do 30. června 2023. Účinnost nařízení Rady nelze prodlužovat českým zákonem a stejně tak nelze podle našeho názoru prodlužovat odvodové období, protože tím nutně dojde ke znevýhodnění výrobců elektřiny v ČR proti výrobcům v jiných zemích EU. Důvodem pro vydání nařízení Rady byl právě pokud možno jednotný postup v rámci EU a ČR by to měla respektovat. Nařízení Rady je přímo použitelné a snaha o jeho prodlužování na úrovni ČR se může setkat s úspěšnými žalobami proti takovému postupu. Tvrzení předkladatele o vhodnosti posuzovat určité hodnoty na bázi uzavřeného kalendářního roku v tomto případě nemůže obstát, neboť se nejedná o daň z příjmu, ale o odvod, který se stanoví přímo z tržeb. Navíc se začíná již měsícem prosincem letošního roku, není tedy důvod (samozřejmě kromě fiskálního), období prodlužovat. Fiskální důvod ovšem předkladatel ve zdůvodnění prodloužení odvodového období neuvádí.

Tato připomínka je zásadní.

14. Připomínka k § 95d

Požadujeme upravit znění daného ustanovení následovně:

Rozpočtové určení odvodu a daňová uznatelnost odvodu

(1) Odvod z nadměrných příjmů je příjmem státního rozpočtu.

(2) Pro účely povinnosti organizační složky státu vázat prostředky státního rozpočtu podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla se na odvod z nadměrných příjmů hledí jako na daňový příjem.

(3) Odvod je výdaj, který je daňově uznatelným nákladem poplatníka pro účely daně z příjmu právnických osob.

Odůvodnění:

Na úrovni zákona je nezbytné vzhledem k úpravě tzv. windfall tax upravit i daňovou uznatelnost nákladů v souvislosti se stropy tržních příjmů.

Tato připomínka je zásadní.

15. Připomínka k § 95e

Žádáme vyjasnit, kdo bude přesně vymahatelem odvodu (např. na úrovni celní správy Generální ředitelství).

Odůvodnění:

Jasně vymezení v zákoně chybí, je nutné ho stanovit, jelikož se jedná o základní přidělení působnosti jednotlivým správním orgánům.

Tato připomínka je zásadní.

16. Připomínka k § 95f

Žádáme do § 95f doplnit, že výše zálohy na odvod bude určena nařízením vlády.

Odůvodnění:

Objem výroby typicky z obnovitelných zdrojů kolísá každý měsíc, stejně jako cena elektřiny. Není proto zřejmé, v jaké výši by zálohy na odvod byly odváděny. Výši je přitom nutné nastavit tak, aby neměla přílišný

negativní vliv na cash-flow daného subjektu odvodu. Připomínka je klíčová ve spojitosti s připomínkou č. 2 výše, která navrhuje stanovit konkrétní hodnoty stěžejní pro výši odvodu nařízením vlády.

Tato připomínka je zásadní.

17. Připomínka k § 95h

Požadujeme upravit znění daného ustanovení následovně:

(1) Poplatník odvodu z nadměrných příjmů je povinen podat vyúčtování odvodu z nadměrných příjmů za

a) první odvodové období do ~~25 dnů~~ 3 měsíců po uplynutí tohoto odvodového období,

b) druhé odvodové období do 3 měsíců po uplynutí tohoto odvodového období.

(2) Poplatník, který má zákonem uloženou povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, je povinen zajistit, aby auditor provedl ověření správnosti a úplnosti vybraných údajů uváděných ve vyúčtování za druhé odvodové období. Vláda stanoví nařízením okruh těchto údajů a minimální rozsah jejich ověření.

Odůvodnění:

V případě odst. 1 písm. a) je lhůta 25 dní nepřiměřená (nereálná), protože teprve dobíhá zaúčtování všech primárních dokladů a veškeré údaje pro složitý výpočet jsou dostupná později, požadujeme proto prodloužení této lhůty minimálně na 3 měsíce.

Dále pak požadujeme zcela vypustit odstavec 2 a tuto oblast případně upravovat až na úrovni vládního nařízení. Auditor nemůže provést ověření správnosti a úplnosti vybraných údajů uváděných ve vyúčtování, neboť některé složky vzorců vypočítat (ověřit) z účetnictví a z realizovaných kontraktů nelze. Takováto povinnost tedy nemůže být auditorovi kladena.

Tato připomínka je zásadní.

DOPORUČUJÍCÍ PŘIPOMÍNKY

18. Připomínka k §94 odst. 1 písmeno d)

Doporučujeme upravit text, aby byl v souladu s nařízením Rady, které hovoří o „vodní energii s využitím přehradní nádrže“.

19. Připomínka k §95a odst. 1 písm. a) až d)

Doporučujeme upravit cenové stropy obdobně, jako jsou stanovovány výkupní ceny v rámci Cenového rozhodnutí ERÚ pro podporované zdroje.

Odůvodnění:

Cenová rozhodnutí ERÚ stanovují výkupní ceny tak, aby daná technologie měla zajištěnou přiměřenou výnosnost investice, navýšení stropu nad tyto hodnoty automaticky znamená nezahrnutí nadměrných příjmů do základu pro Odvodu.